

de nemlig paa Øerne ikke mere end 6,076 Kr., medens Gennemsnittet i Jylland var 6,280 Kr. Det bekræfter altsaa ikke det ærede Medlems Ord om, at der ikke oprettes Huslodder paa Øerne, fordi de ikke kan blive store nok. Jeg kan ikke forklare mig Fænomenet, men det viser altsaa, at det ærede Medlems Opfattelse ikke kan være rigtig, idet man ikke har brugt den nugældende Lovs Undtagelsesbestemmelse om at gaa op til de 7,200 Kr. Man kan nemlig ikke forudsætte, at det er Kommissionerne, der har været til Hinder for Benyttelsen af de større Laan.

Ganske vist kan det være noget vanskeligt at afgøre, hvad der egentlig sigtes til ved Lovens Ord om, at Jordpriserne skal være særlig høje. Er Meningen den, at de paa det paagældende Sted er uforholdsmæssig store i Lighed med andre Steder, eller at Jorden i sig selv er dyr? I de senere Aar kan det med Sandhed siges, at Jordpriserne overalt har været uforholdsmæssig høje. Men i de ikke faa Aar, jeg har været med til at praktisere denne Lov, har jeg aldrig mærket, at der fra Landbrugsministeriet er gjort Indvending imod, at man benyttede Lovens Undtagelsesbestemmelse og gik til højere Laan, naar de foreliggende Forhold talte derfor, og jeg er overbevist om, at der heller ikke under den nuværende Landbrugsministers Ledelse vil blive lagt nogen som helst Hindring i Vejen derfor. Jeg synes derfor, at det, det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) sagde, staar i Strid med den Maade, hvorpaa Loven er blevet praktiseret paa Øerne, idet det her har vist sig, at Efterspørgselen har været efter Lodder, som var betydeligt mindre, end hvad det ærede Medlem ansaa for nødvendigt til Oprettelsen af Statshuse. I Holbæk Amt, det Amt, hvor der her paa Sjælland er oprettet flest Statshuse, lige saa mange som i 2—3 af de andre Amter, har Udlaanet gennemsnitlig ikke været mere end godt 6,000 Kr., i Frederiksborg Amt har det ikke en Gang været 6,000 Kr., nemlig lidt over 5,800 Kr., og i Præstø Amt har Gennemsnittet kun været 5,600 Kr., og der er dog oprettet noget over 32 Huse. Jeg ønsker selv, at Lodderne maa blive noget større, end det hidtil har været almindeligt, men jeg tror, at man ikke alene

kan give den nugældende Lov Skylden for, at de ikke er blevet større, end hidtil har været Tilfældet.

Jeg har været med til at virke en hel Del med den nugældende og de tidligere Love og set mange og gode Virkninger af dem, og jeg ønsker, at vi skal fortsætte ad samme Vej. I een Henseende har jeg dog lidt en Skuffelse. Da vi begyndte med denne Sag og et langt Stykke hen i Tiden, troede jeg, at den skulde bidrage mægtigt til at fremme Sparsommeligheden blandt Ungdommen, at der derved blev sat et Maal, som mangen en ung Karl og ung Pige blandt dem, der ikke havde Udsigt til ved Arv eller paa anden Maade at komme i Besiddelse af Kapital, vilde stræbe henimod, at de vilde ræsonnere som saa: Her er givet os en Lejlighed, hvor vi, naar vi ved sparsommelig og økonomisk Levevis har erhvervet os den fornødne Kapital, kan komme i Besiddelse af en Ejendom og, som man siger, sætte Foden under eget Bord. Dette havde jeg ventet og haabet, men paa dette Punkt har jeg, som sagt, lidt nogen Skuffelse. I den halve Snes Aar, hvori jeg har haft med disse Loves praktiske Udførelse at bestille, har jeg gjort den Erfaring, at det er forholdsvis faa af dem, der skal til at sætte Bo, der ønsker disse Husmandslodder. Den overvejende Del af dem, der har søgt og faaet Statslaan, er ældre Folk, der i længere Tid har levet som Daglejere eller Smaahaandværkere, og som har erhvervet sig de Hundreder Kroner, som er nødvendige for at faa en saadan Ejendom. Det har ikke været dem, som jeg særlig havde ønsket skulde gribe denne Lejlighed til at komme i Besiddelse af en Ejendom. Og dog kan vi alle være enige om, at i de senere Aar har Betingelserne været saadanne, at det for en flittig og stræbsom Karl og en flittig og stræbsom Pige, der agtede at fæste Bo sammen, ikke vilde være vanskeligt i Løbet af ikke ret mange Aar at sammenspare de nødvendige 600—700 Kr. Den Kapital kan et Par flittige og dygtige unge Folk af, hvad de i de sidste Aaringer har tjent i Løn, spare sammen i Løbet af 2—3 Aar. Grunden til, at det ikke er gaaet saadan, kan jeg ikke forklare mig. Maaske vi ældre ogsaa har nogen Anledning til at bebrejde os selv,